

PERSPECTIVE PRIVIND ADOPTAREA CSRD LA NIVELUL COMPANIILOR DIN ROMANIA ȘI PREDISPOZIȚIA ACESTORA DE A IMPLEMENTA PRACTICILE DE RAPORTARE INTEGRATĂ

PERSPECTIVES ON THE ADOPTION OF CSRD AT THE LEVEL OF COMPANIES IN ROMANIA AND THEIR READINESS TO IMPLEMENT INTEGRATED REPORTING PRACTICES

CZU: [005.35:334.72]:504(498)

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2025.24>

SANDULACHI Ana-Maria

Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava, anamaria.sandulachi@yahoo.com

ORCID ID: 0000-0001-5765-5575

CIUBOTARIU Marius-Sorin

Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava, ciubotariumarius@yahoo.com

ORCID ID: 0000-0002-8560-9223

Abstract. Social and climate crises, economic instability, increasingly competitive capital markets, and the demands of stakeholder and regulatory reporting requirements are just some of the reasons why more and more companies are adopting business sustainability reporting practices. In this context, the European Union has developed the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), which proposes a set of reporting requirements on social, environmental and governance aspects applicable to companies in Europe. The purpose of this research is to analyze how companies listed on the Bucharest Stock Exchange have integrated the principles and practices of business sustainability reporting into their business strategy, as well as to assess the predisposition of these companies to comply with the reporting requirements specific to the EU Corporate Sustainability Reporting Directive. In order to achieve the proposed goal, the main objectives of the research are to identify reporting requirements specific to ESRS standards, analyze the correlation between companies' business strategy and business sustainability objectives, as well as analyze the relationship between companies' field of activity and their predisposition to report certain categories of information.

Keywords: integrated reporting, sustainability reporting, EU Corporate Sustainability Reporting Directive, ESRS standards

JEL Classification: M41

Introducere. De-a lungul timpului Uniunea Europeană (UE) a fost în fruntea strategiilor financiare globale durabile și a condus inițiative importante pentru a îmbunătăți transparența mecanismelor de guvernare corporativă și a impulsiona raportările de sustenabilitate, pentru a canaliza investițiile către obiective sustenabile și pentru a încorpora dezvoltarea durabilă în strategiile de management al riscului.¹ Toate acestea aspecte vizează îndeplinirea obiectivelor Pactului Verde al UE care se concretizează în transformarea Europei într-o economie modernă, eficientă din punct de vedere al resurselor și competitivă, fără emisii de gaze cu efect de seră, precum și atingerea neutralității climatice până în 2050; realizarea acestor obiective fiind posibilă doar printr-o revizuire semnificativă a sistemului privind raportarea problemelor de mediu și sociale de către companii.² În lumina acestui fapt și în contextul redresării post-pandemie, al turbulențelor geopolitice și al crizei energetice a UE,

¹ Iozzelli, L., & SANDOVAL VELASCO, M. D. C. (2023). Mandatory or voluntary? The hybrid nature of sustainability disclosure in the EU's corporate sustainability reporting directive (CSRD).

² Staudt, K., Bloem, E., & ter Steege, M. (2023). Corporate Sustainability Reporting Directive: An analysis on the pre-implementation phase of CSRD in relation to stakeholder engagement, institutional logic, and networks.

agenda finanțelor durabile a primit un impuls puternic. Astfel, a fost dezvoltată Directiva privind raportarea de sustenabilitate a companiilor (CSRD) care propune un set de cerințe de raportare privind aspectele sociale, de mediu și de guvernanță aplicabile companiilor din Europa.

Scopul acestei cercetări este acela de a analiza modul în care companiile listate la Bursa de Valori București au integrat principiile și practicile privind raportarea sustenabilității afacerii în strategia lor de business, precum și evaluarea predispoziției acestor companii de a implementa practicile de raportare integrată. În vederea atingerii scopului propus, principalele obiective ale cercetării privind integrarea sustenabilității în strategia de business a companiilor se concretizează în identificarea cerințelor de raportare specifice standardelor ESRS, analiza corelației dintre strategia de business a companiilor și obiectivele legate de sustenabilitatea afacerii, precum și analiza relației dintre domeniul de activitate al companiilor și predispoziția acestora de a raporta anumite categorii de informații.

Necesitatea introducerii și cerințele de raportare CSRD. În condiții economice, de mediu și de securitate dinamice la nivel global, la începutul anului 2023 a intrat în vigoare Directiva privind raportarea de către întreprinderi a informațiilor privind sustenabilitatea (CSRD) care revizuieste directiva de raportare non-financiară (NFRD) prin creșterea semnificativă a cerințelor de raportare pentru companiile care se încadrează în sfera sa de aplicare. Scopul directivei CSRD este de a stabili standarde uniforme de raportare pentru toate companiile incluse în sfera de aplicare a acesteia, astfel încât să se poată asigura un limbaj comun în ceea ce privește raportarea sustenabilității afacerilor; acest lucru va permite investitorilor și altor părți interesate să compare performanța de sustenabilitate a companiilor și să ia decizii în consecință.³ În acest sens, grupul consultativ european de raportare financiară (EFRAG) a creat un set de indicatori de sustenabilitate denumite Standarde europene de raportare a sustenabilității (ESRS). ESRS include 12 standarde, dintre care două standarde sunt transversale și se referă la informațiile generale ce trebuie a fi raportate, iar celelalte 10 standarde sunt tematice și fac referire la practicile de mediu, sociale și de guvernanță ale companiilor raportoare. Responsabilitatea de a stabili care din cele 10 standarde tematice sunt relevante în raportarea sustenabilității, revine în întregime companiilor care trebuie să țină cont de necesitățile de informare ale părților interesate și să raporteze în mod transparent toate informațiile solicitate și relevante; modul în care companiile vor ține cont de aceste aspecte va fi verificat ulterior cu ajutorul unor misiuni de audit asupra rapoartelor de sustenabilitate.⁴

Totodată, directiva CSRD extinde domeniul de aplicare al raportării obligatorii de sustenabilitate la toate companiile mari, precum și la companiile listate pe piețele reglementate, cu excepția microîntreprinderilor. Astfel, toate companiile mari vor avea obligația să întocmească rapoarte de sustenabilitate, indiferent dacă sunt listate sau nu, și fără a se mai ține cont de pragul 500 de angajați stabilit conform NFRD. Prin urmare, un set mai larg de companii mari, precum și IMM-uri cotate, vor fi obligate să raporteze aspecte legate de sustenabilitate, ceea ce va determina implicit un grad mai ridicat de transparență și disponibilitate a informațiilor privind inițiativele de dezvoltare durabilă.⁵

³ Olstad, M. I., & Kålås, R. M. (2023). Assessing the Relationship Between Corporate Sustainability Reporting and Firm Performance-A Study of Norwegian Companies in Light of the CSRD Directive [Norwegian University of Life Sciences].

⁴ Staudt, K., Bloem, E., & ter Steege, M. (2023). Corporate Sustainability Reporting Directive: An analysis on the pre-implementation phase of CSRD in relation to stakeholder engagement, institutional logic, and networks.

⁵ Odobaša, R., & Marošević, K. (2023). Expected contributions of the European Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) to the sustainable development of the European Union. EU and comparative law issues and challenges series (ECLIC), 7, 593-612.

Cercetare privind integrarea sustenabilității în strategia de business a companiilor. Analiza literaturii de specialitate privind cerințele de raportare introduse prin directiva CSRD, a relevat faptul că procesul de raportare a sustenabilității afacerii devine din ce în ce mai complex și presupune o serie de provocări pentru companii. Luând în considerare aceste provocări, precum și cerințele de reglementare introduse de noua directivă a Uniunii Europene, am considerat a fi oportună realizarea unei analize prin care să evidențiem potențialul de adoptare a noilor standarde ESRS în rândul companiilor din Europa, precum și modul în care aceste entități integrează sustenabilitatea în strategia lor de business. În acest sens, am elaborat o grila de evaluare, care include cerințele de raportare incluse în *Anexa 1 la Regulamentul delegat al Comisiei de completare a Directivei 2013/34/UE*, prin prisma căreia am analizat rapoartele de sustenabilitate publicate de cele 32 de companii incluse în eșantionul de cercetare și am evaluat conformitatea informațiilor raportate cu cerințele de raportare specifice standardelor ESRS. Principalele rezultate ale studiului au evidențiat că predispoziția companiilor incluse în eșantionul de cercetare de a se conforma cerințelor de raportare specifice noii directive CSRD este în medie de 23%. Deși, rezultatul analizei evidențiază faptul că majoritatea companiilor prezintă o gamă largă de informații privind sustenabilitatea, considerăm ca este necesară o restructurare a procesului de raportare la nivelul companiilor analizate, astfel încât informațiile prezentate în rapoartele de sustenabilitate să se conformeze cerințelor de raportare specifice standardelor ESRS a căror aplicare a devenit obligatorie începând cu anul 2024.

Concluzii. Raportarea sustenabilității afacerilor a devenit în ultima perioadă un concept din ce în ce mai comun, atât în rândul organismelor de reglementare, cât și în rândul companiilor. Cu toate că entitățile au la dispoziție o gamă largă de instrumente utile în implementarea practicilor de raportare a sustenabilității, respectiv cadre de raportare, standarde, ghiduri de bune practici și indicatori, întocmirea rapoartelor de sustenabilitate și conformarea la cerințele de raportare reprezintă încă o provocare pentru companii. Procesul de integrare a practicilor și principiilor de raportare a sustenabilității presupune realizarea unor modificări la nivelul structurilor organizaționale astfel încât să se asigure compatibilitatea acestuia cu strategia entității; aceste modificări vizează adaptarea strategiei, filozofiei, obiectivelor, măsurilor și activităților corporative, precum și necesitatea de a integra părțile interesate în procesul de identificare a aspectelor relevante ce sunt necesare a fi raportate.

Referințe bibliografice

1. Iozzelli, L., & SANDOVAL VELASCO, M. D. C. (2023). Mandatory or voluntary? The hybrid nature of sustainability disclosure in the EU's corporate sustainability reporting directive (CSRD).
2. Staudt, K., Bloem, E., & ter Steege, M. (2023). Corporate Sustainability Reporting Directive: An analysis on the pre-implementation phase of CSRD in relation to stakeholder engagement, institutional logic, and networks.
3. Olstad, M. I., & Kălăs, R. M. (2023). Assessing the Relationship Between Corporate Sustainability Reporting and Firm Performance-A Study of Norwegian Companies in Light of the CSRD Directive [Norwegian University of Life Sciences].
4. Odoabașă, R., & Marošević, K. (2023). Expected contributions of the European Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) to the sustainable development of the European Union. EU and comparative law issues and challenges series (ECLIC), 7, 593-612.